

KORTE MEDEDEELINGEN.

Een Heimans-stichting.

Het tijdschrift onzer zustervereniging in Holland gaf 15 Mei 1.1. een Heimans-nummer uit. Daarin wordt Heimans nog eens als popularisator, zooloog, botanicus, geoloog, als bestuurder der Ned. Nat. Hist. vereeniging en last not least als mensch en paedagoog herdacht.

Kort na Heimans dood in 1914 kwamen reeds verschillende zijner vereerders bijeen, om te overleggen hoe zijne nagedachtenis het beste zou kunnen worden geëerd en zijn naam, nog op andere wijze dan door zijne geschriften alleen, voor het nageslacht kan worden bewaard.

Het resultaat was het plan voor een Heimans-stichting, wier doel is: de bevordering van de natuurhistorische studie bij het Nederlandsche volk, in het bijzonder bij de jeugd.

In het Bestuur der nieuwe Stichting hebben zitting genomen:

Prof. Dr. A. E. H. SWAEN, Prof. Dr. Th. J. STOMPS, J. A. GALET, S. ABRAMSZ, Dr. J. C. COSTERUS, Dr. H. W. HEINSIUS, Dr. C. KERBERT, H. de LEEUW en JAC. P. THIJSSSE.

Het kwam het Bestuur voor, dat een gepaste hulde aan Heimans, onzen grooten popularisator der natuurlijke historie, zou kunnen zijn, de stichting van een Volksmuseum voor Natuurlijke Historie, zooals er ook in London, Brussel, Berlijn enz., bestaan, dat den naam zou dienen te dragen van Museum Heimans.

Oorspronkelijk was het de bedoeling, dit museum tot een zelfstandige instelling te maken, doch in de plannen is wijziging gekomen, omdat het Genootschap Natura Artis Magistra te Amsterdam, in samenwerking met de Gemeente Amsterdam, tot de stichting van een openbaar museum voor natuurlijke historie zou overgaan. Dit zou evenwel uitsluitend een museum voor zoölogie en palaeontologie worden, waarin voor geologie en botanie geen plaats zou zijn. Men is nu in zoover tot samenwerking en overeenstemming gekomen, dat het te stichten museum met een vleugel voor de laatstgenoemde wetenschappen zou kunnen worden uitgebreid, zoodat de Heimans-stichting toch tot stand kan komen en daarmede een uitgebreid volksmuseum voor natuurlijke historie, mits er geld voor de Heimans-stichting kan worden bijeengebracht. Daar er onder de Natuurvrienden in Indië zeker velen zijn, die èn uit sympathie voor èn dankbaarheid aan de nagedachtenis van Heimans èn omdat zij het groote nut van een instelling als een groot volksmuseum voor natuurlijke historie inzien willen steunen, meenden wij dit belangrijk plan onder de aandacht van onze leden te moeten brengen en hen tot het geven van bijdragen op te wekken.

Men kan zich opgeven bij den secretaris. Prof. Dr. Th. J. Stomps te Amsterdam. (Weesperzijde 29). Donateurs zijn zij, die f 100.— ineens of f 10.— per jaar willen geven, doch kleinere bijdragen zijn oock welkom. Beschermers zijn zij, die f 1000.— ineens of f 100.— per jaar bijdragen. Wij hopen, dat velen in Indië voor het plan zullen voelen en hunne bijdragen zullen zenden. Laten de Indische natuurvrienden niet bij de Hollandsche geestverwanten achterblijven! (*)

L.

Een populair technisch tijdschrift voor fotografie.

Wij ontvingen het eerste nummer van „De Camera”, populair technisch tijdschrift voor den amateur fotograaf in Ned.-Indië.

De bedoeling is door het geven van wenken voor de practijk in de tropen, het bespreken van fouten en gedachtewisseling over moeilijkheden, de amateurfotografen in de tropen— en dat zijn er zeker velen— behulpzaam te zijn. Ook zullen de lezers geregeld van alle nieuwigheden op fotografisch gebied op de hoogte worden gehouden.

Men kan zich voor abonnement melden bij de Administratie van de Camera, postbus 111.

De abonnementsprijs is (12 afleveringen per jaar) f 15.—

L.

(*) Desgewenscht kan men zich opgeven (of) en gelden afdragen bij S. LEEFMANS te Buitenzorg. Ontvangsten zullen in dit tijdschrift verantwoord en ten spoedigste naar Holland overgemaakt worden.

Hoe de boengglon eieren legt.

Eenige maanden geleden werd een hoekje van mijn tuin, waarop door de bedienden temoe koentji geplant was, opgeruimd en omgespit. Onder het omspitten van den grond, om de wortelknolletjes van die plant op te diepen, werd mijn aandacht getrokken door 2 vuilwitte, aan de beide einden spits toe loopende, rolronde voorwerpen van 4 en $4\frac{1}{2}$ cM. lengte, die met de wortelknolletjes uit den grond kwamen. Die voorwerpen, oppervlakkig lijkende op een paar afgebroken temoe-koentji uitloopers, bleken bij nadere beschouwing eieren te zijn, waarvan de schaal niet hard, doch eenigszins elastisch was. Hier en daar waren enkele bleek-steenroode marmervlekken op de eieren zichtbaar. Daar ik dergelijke eieren nog nooit gezien had, kon ik de mededeeling van den toekang-kebon, dat het boengglon-eieren waren, niet direct aannemen. Het kwam mij vreemd voor, dat de boengglon, die toch uitsluitend in boomen en op s ruiken leeft eieren zou leggen op de wijze als hare grootere soortgenooten, die op den grond en in het water leven.

Heel waarschijnlijk zou het zijn, wanneer de eieren als van tijtjaks, tokkès in boomholten gelegd.

In ieder geval wilde ik zekerheid omtrent de herkomst der eieren en begroef ze in mulle aarde op een zonnig plekje, in de hoop dat de levende natuur mij haar geheim ter gelegener tijd vanzelf zou openbaren.

Ik had echter niet voldoende rekening gehouden met de overmaat van leven in onze Tropische Natuur. Twee dagen later bleken de eitjes door groote mieren reeds meerendeels te zijn verorberd.

De twijfelachtige herkomst der eitjes werd mij niet helder, voordat het toeval mij tehulp kwam. Ongeveer één maand later liep ik door denzelfden tuin langs een perkje, tot ik plotseling stokstijf moest blijven staan. Aan den rand van het perkje zag ik, op den grond, een boengglon in actie. Het diertje was zoo druk bezig, dat het mij nog niet had opgemerkt, ofschoon ik er geen $2\frac{1}{2}$ M. vandaan stond. Voorovergebogen over een ondiep, cirkelvormig kuiltje van 4 à 5 cM. middellijn, werkte het met de beide voorpooten en kop ijverig aan de opvulling daarvan. Toen ik nog één stap naderbij kwam om te zien wat daar precies gebeurde, werd ik ontdekt. Het diertje richtte zich eenigszins op en draaide het kopje naar mij om. Toen kreeg ik meteen bevestiging van kebon's mededeeling, daar ik duidelijk 2 langwerpige toegespitste eitjes in het kuiltje zag liggen. Terwijl wij elkaar roerloos aanzagen bemerkte ik, dat ik niet de eenigste nieuwsgierige toeschouwer was.

Van onder een paar breede begoniabladen uit het genoemde perkje gluurde een kadal tongspitsend naar zijn soortgenoot en naderde voorzichtig tot op 1 d.M. De boengglon was toen genoodzaakt haar aandacht aan het meer directe gevaar te wijden en deed een schijnaanval op den kadal, die terugweek doch daarna de boengglon belangstellend bleef gadeslaan. Intusschen vulde de boengglon het kuiltje ijverig met aarde en kleine steentjes op, haar aandacht van tijd tot tijd naar mij en naar den brutaal toekijkenden kadal, wendende. Eindelijk had zij haar eitjes geheel naar wensch toegedekt, verjoeg den kadal en bleef in de buurt toekijken.

Tjimahi.

D. HABBEMA.

CORRESPONDENTIE.

Den Heer F. H. U. Soerabaia.

Het door U afgebeelde vischje is wel geen goerami, maar behoort toch ongetwijfeld ook tot de labyrinth visschen, waarover vroeger al eens in dit tijdschrift geschreven is. Het verschilt van de goerami hierin, dat de buikvinnen, die recht onder de borstvinnen zitten, hier niet tot twee lange draden uitgroeid zijn, die U als voelsprietten aanduidt. Het meest waarschijnlijk lijkt mij, dat wij hier te doen hebben met *Helostoma Temminckii*, al is deze visch volgens Bleeker's afbeelding in zijn „Atlas ichthyologique“, iets hooger van vorm dan op Uw tekening. De lichtgroene kleur van lichaam en vinnen en de vleezige lippen met zeer kleine tandjes worden echter ook door Bleeker vermeld. Omtrent de voortplanting zijn mij geen waarnemingen bekend; volgens Bleeker wordt deze visch echter $2\frac{1}{2}$ d.M. lang zoodat Uwe exemplaren wellicht nog jong zijn.

De vischjes met donkere zijstreep zullen wel tot de zeer algemeene *Rasbora lateristriata* behooren, terwijl het laatst door U genoemde vischje ongetwijfeld een der talrijke *Barbus*-soorten vertegenwoordigt.

H. C. D.